

Nederlandse Arbeidsinspectie
*Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid*

Ongevalsonderzoek

Jane Tijssen

Vragen vooraf

- > Wie weet ongeveer hoe de nieuwe werkwijze ongevalsonderzoek bij de NLA in zijn werk gaat?
- > Wie van die groep is hier positief over?
- > Wie is hier negatief over?
- > Wie denkt dat dit ook iets voor zijn organisatie zou kunnen zijn?

Werkveld Arbeidsomstandigheden

Toezicht op:

- > Arbeidsomstandighedenwet
- > Warenwet
- > Kernenergiewet

Onderzoek naar:

- > Arbeidsongevallen
- > Klachten over arbeidsomstandigheden

Wat is een arbeidsongeval?

*"een aan een werknemer in verband met het **verrichten van arbeid** overkomen **ongewilde, plotselinge gebeurtenis**, die **schade aan de gezondheid** tot **vrijwel onmiddellijk gevolg** heeft gehad en heeft **geleid tot ziekteverzuim, of de dood** tot **vrijwel onmiddellijk gevolg** heeft gehad"*

Welke arbeidsongevallen moeten gemeld worden?

Arbeidsongevallen moeten worden gemeld:

- als het slachtoffer opgenomen wordt in het ziekenhuis;
- wanneer er sprake is van blijvend letsel;
- als het slachtoffer overleden is aan de gevolgen van het ongeval.

Enkele cijfers

- > 5000 ongevalsmeldingen per jaar
- > Ondermelding 50% (ARK 70%)
- > 2500 onderzoeken per jaar
- > 50% handhaving (tot 2023)
- > 50 – 70 dodelijke ongevallen per jaar
- > 8 regioteams & 1 strafrechtteam
- > Totaal circa 200 inspecteurs

Cijfers door de jaren heen

In 2024 startte de Arbeidsinspectie 2.722 ongevalsonderzoeken; dit is 9% meer dan in 2023.

Tabel 3: Jaarcijfers ongevalsonderzoeken en dodelijke slachtoffers

Jaar	Ongevalsemeldingen	Gestarte ongevalsonderzoeken	Afgesloten ongevalsonderzoeken	Dodelijke slachtoffers
2018	4.368	2.145	2.133	51
2019	4.474	2.229	2.071	71
2020	3.655	2.051	2.244	54
2021	3.482	2.038	1.957	60
2022	3.700	2.418	2.295	51
2023	3.866	2.493	2.448	72
2024	4.306	2.722	2.702	52

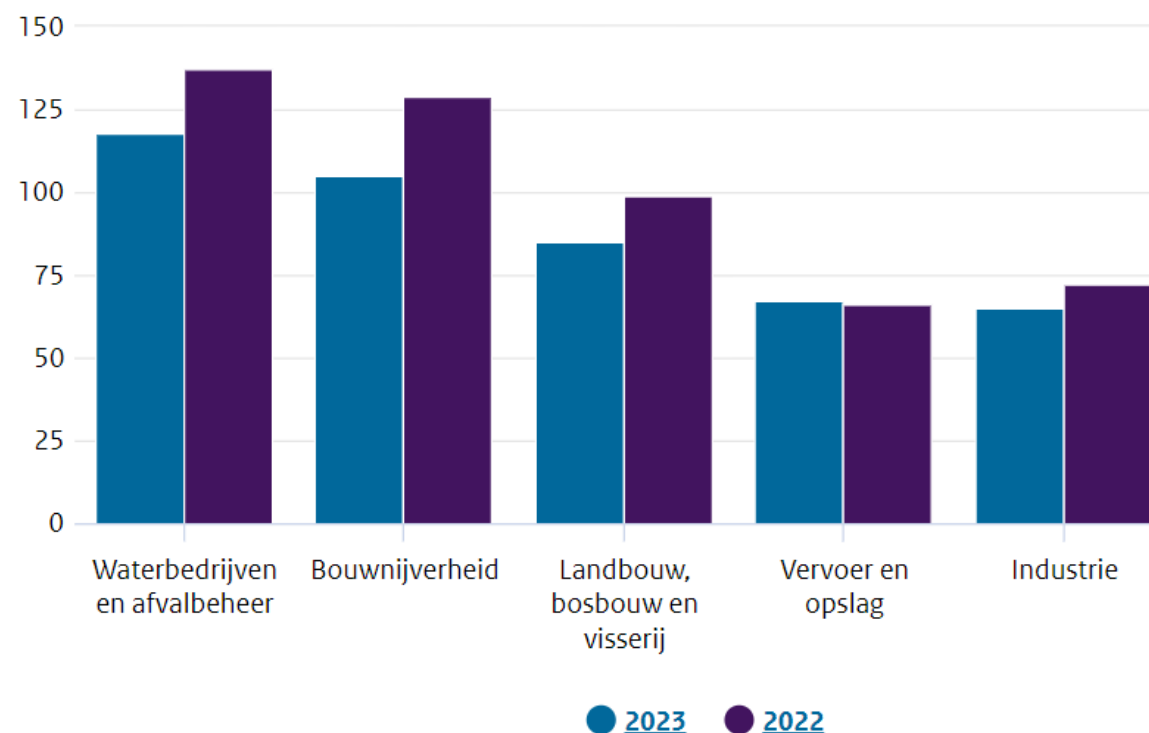
Er werden in 2024 in totaal 2.702 ongevalsonderzoeken afgesloten. Dit zijn er meer (+10%) dan in 2023. Verder kwamen er 4.306 ongevalsmeldingen binnen in 2024. Ook dit zijn er meer (+11%) dan in 2023.

Aantal afgesloten ongevalsonderzoeken

- > In de sectoren Industrie, Bouwnijverheid, Handel, en Vervoer en opslag vinden in absolute zin de meeste arbeidsongevallen plaats.

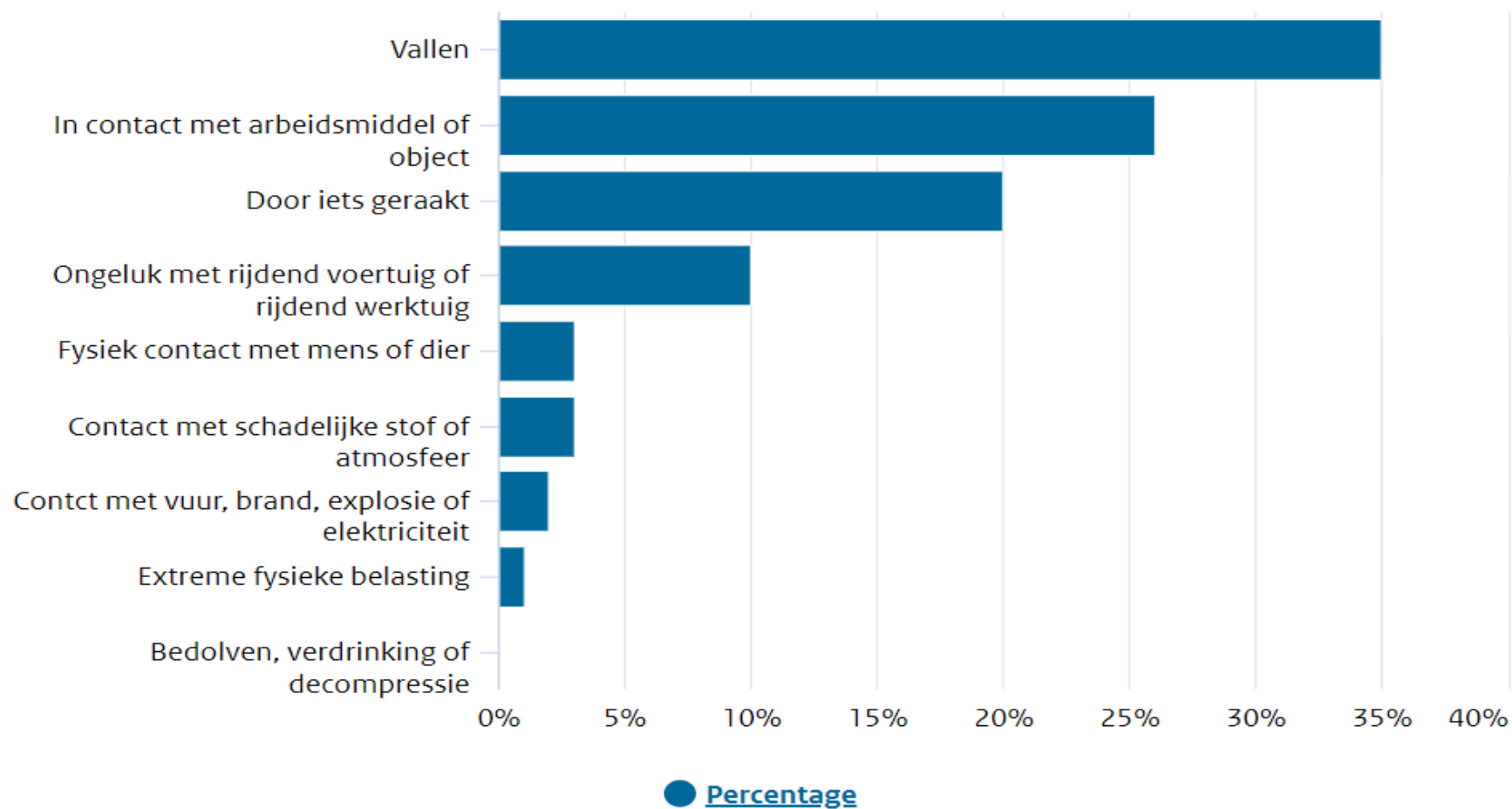
Aantal afgesloten ongevalsonderzoeken per 100.000 banen van werknemers in 2022 en 2023 naar sector

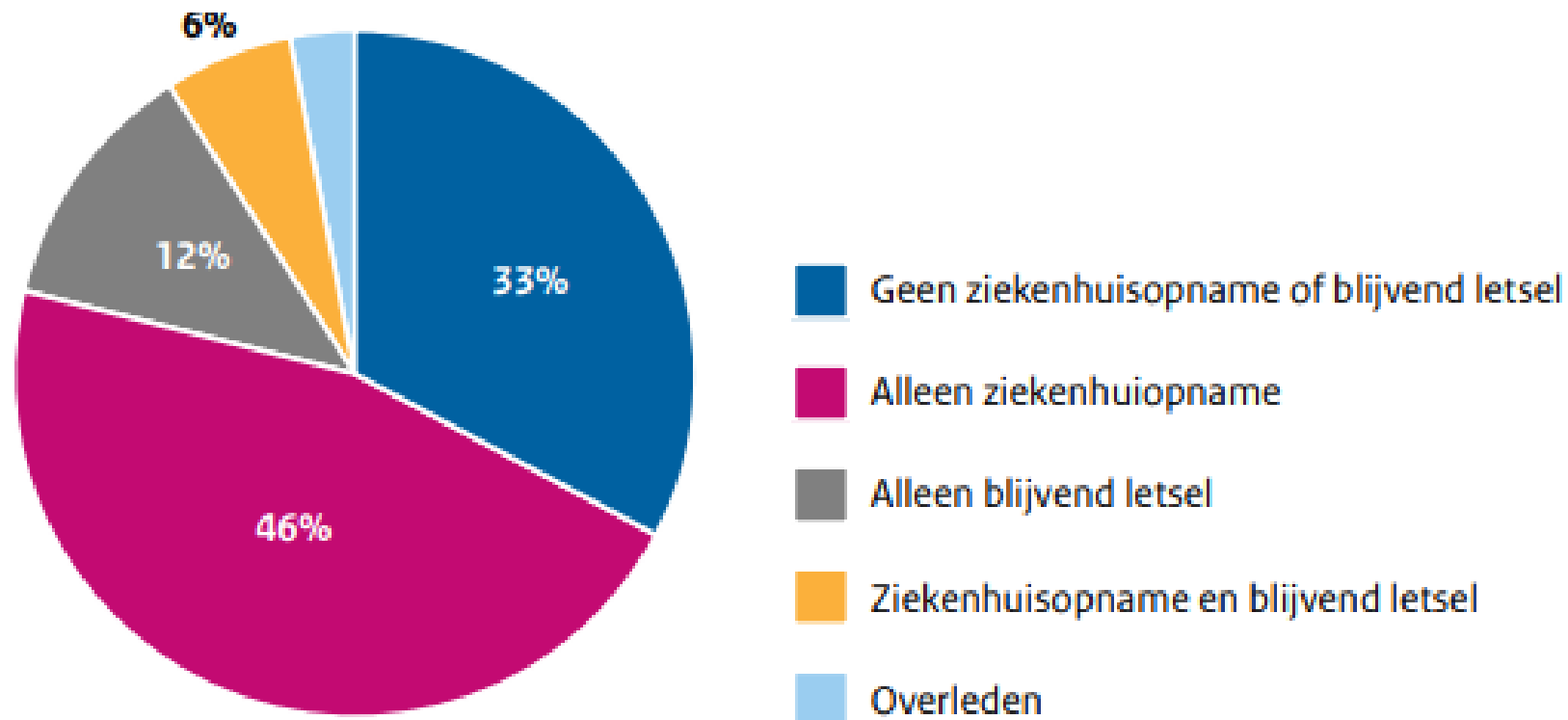
Ongevalstype

Afgesloten ongevalsonderzoeken in 2023, uitgesplitst naar ongevalstype

Afgesloten ongevalsonderzoeken in 2023, uitgesplitst naar ernst van het letsel.

Kenmerken van de slachtoffers

- > Mannen zijn sterk oververtegenwoordigd als slachtoffer van arbeidsongevallen.
- > Ongeveer 7 op de 8 slachtoffers is man.
- > Per 100.000 banen vinden onder mannelijke werknemers 41 ongevallen plaats (in 2022 45 ongevallen) en onder vrouwelijke werknemers 8 ongevallen (in 2022 6 ongevallen).
- > Dit heeft deels te maken met het grote aantal mannen werkzaam in sectoren waar veel arbeidsongevallen plaatsvinden, zoals de Bouwnijverheid, Industrie en Waterbedrijven en afvalbeheer. In de Bouw is bijvoorbeeld 99% van de slachtoffers van ongevallen man, terwijl 81% van alle werknemers in de Bouw man is.
- > In de Industrie is 100% van de slachtoffers man, en 79% van alle werknemers.
- > Bij de Waterbedrijven en afvalbeheer is 97% van de slachtoffers man, en 81% van alle werknemers.
- > Het lijkt er dus op dat de oververtegenwoordiging van mannen in sectoren waar veel arbeidsongevallen plaatsvinden het hoge aandeel mannelijke slachtoffers deels verklaart, maar niet volledig. Ook in de sectoren waar veel mannen werken en veel ongevallen plaatsvinden, krijgen mannen nog steeds relatief meer ongevallen dan de vrouwen.
- > Waarschijnlijk heeft dit te maken met het type werkzaamheden dat door mannen wordt uitgevoerd binnen deze sectoren, dat vaker risicovol is.

Welke leeftijd hebben slachtoffers

Sectorale vertegenwoordiging van jonge en oudere slachtoffers

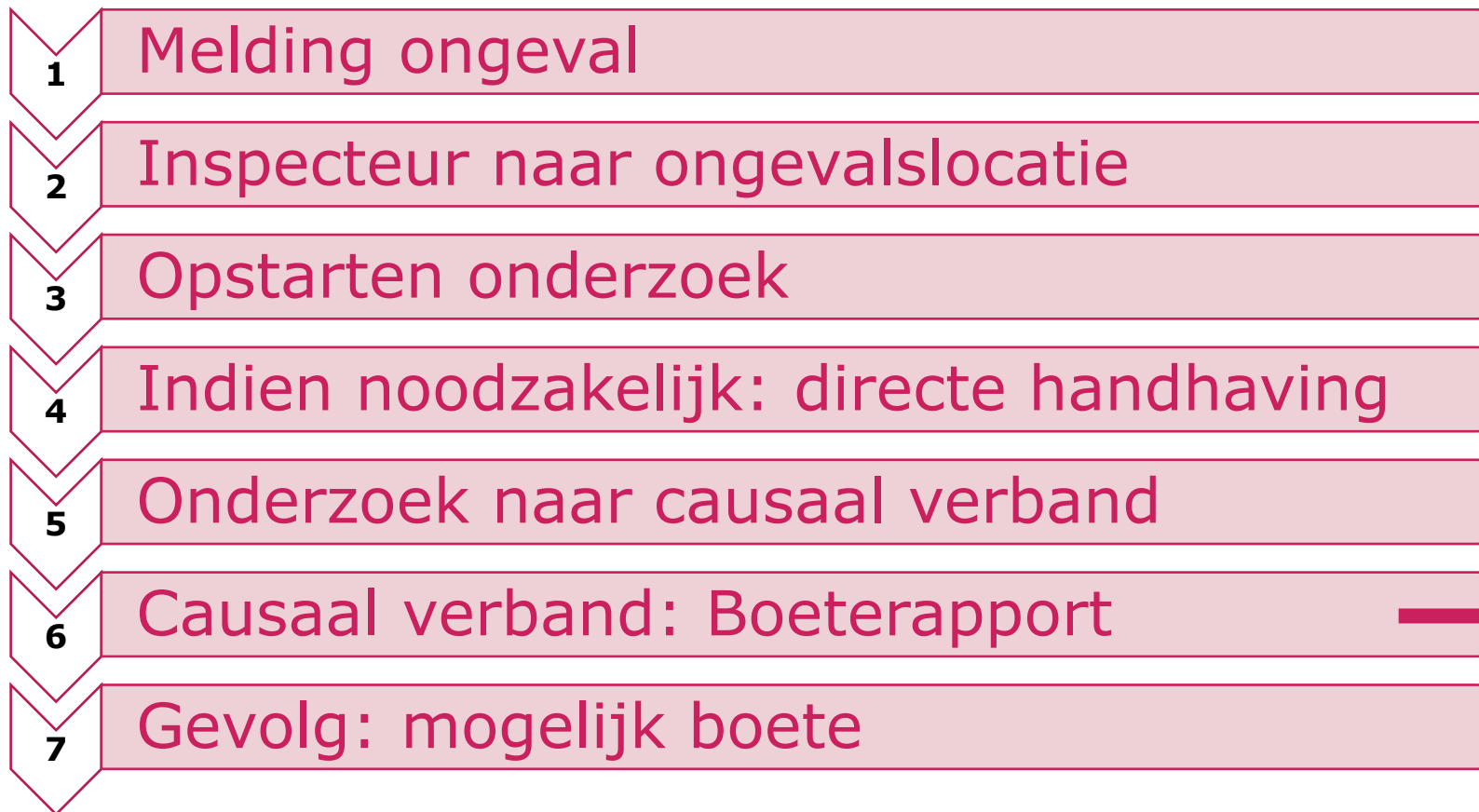
Gemiddeld genomen is 14% van de slachtoffers van ongevallen jonger dan 25 jaar. Dit komt overeen met het percentage van werknemersbanen bij werknemers jonger dan 25 jaar, dat 13% bedraagt.

30% van de slachtoffers van ongevallen is ouder dan 55, terwijl het percentage van werknemersbanen bij werknemers ouder dan 55 jaar 21% betreft. Oudere werknemers zijn dus licht oververtegenwoordigd in de ongevals cijfers.

Oude werkwijze ongevalsonderzoek

- Motiveren overtreding
- Feiten en omstandigheden
- Matigingsgronden

Waarom nieuwe werkwijze?

- › Boete leidt vaak niet tot verbetering arbeidsomstandigheden
- › Lerend vermogen bedrijf stimuleren
- › Investeren in veiligheid binnen het hele bedrijf (achterliggende oorzaken)
- › Motie Heerma/Van Haga
- › >70% inzet reactief
- › Kortom: **Leren** in plaats van bestraffen

Nieuwe werkwijze

Melding ongeval

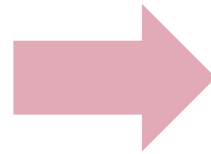

Inspecteur naar ongevalslocatie

Opstarten onderzoek

- Vastleggen feiten en omstandigheden
- Opvragen relevante documenten

Indien noodzakelijk: directe handhaving

Uitvragen werkgeversrapportage & verbeterplan

Onderzoek door werkgever

Afkeur: mogelijkheid tot verbetering rapportage

Tweede afkeur: hervatten onderzoek door inspecteur

Bij akkoord: vervolgininspectie op verbeterplan

Uitzonderingen

- > Dodelijke ongevallen
- > Minderjarigen
- > Familieleden
- > Uitzonderlijk ernstig letsel
- > Maatschappelijke impact
- > Historie
- > Uitzonderlijke situaties

Eerste bevindingen

- Beoordeling van de zelfrapportage werkt goed
- Werkgevers geven aan het prettig te vinden
- Kleine werkgevers willen format, wordt ingevuld door een online handreiking
- Een handvol werkgevers die niet mee wilde doen
- Nauwelijks 2de keer afkeuren, wel regelmatig een 1ste afkeur

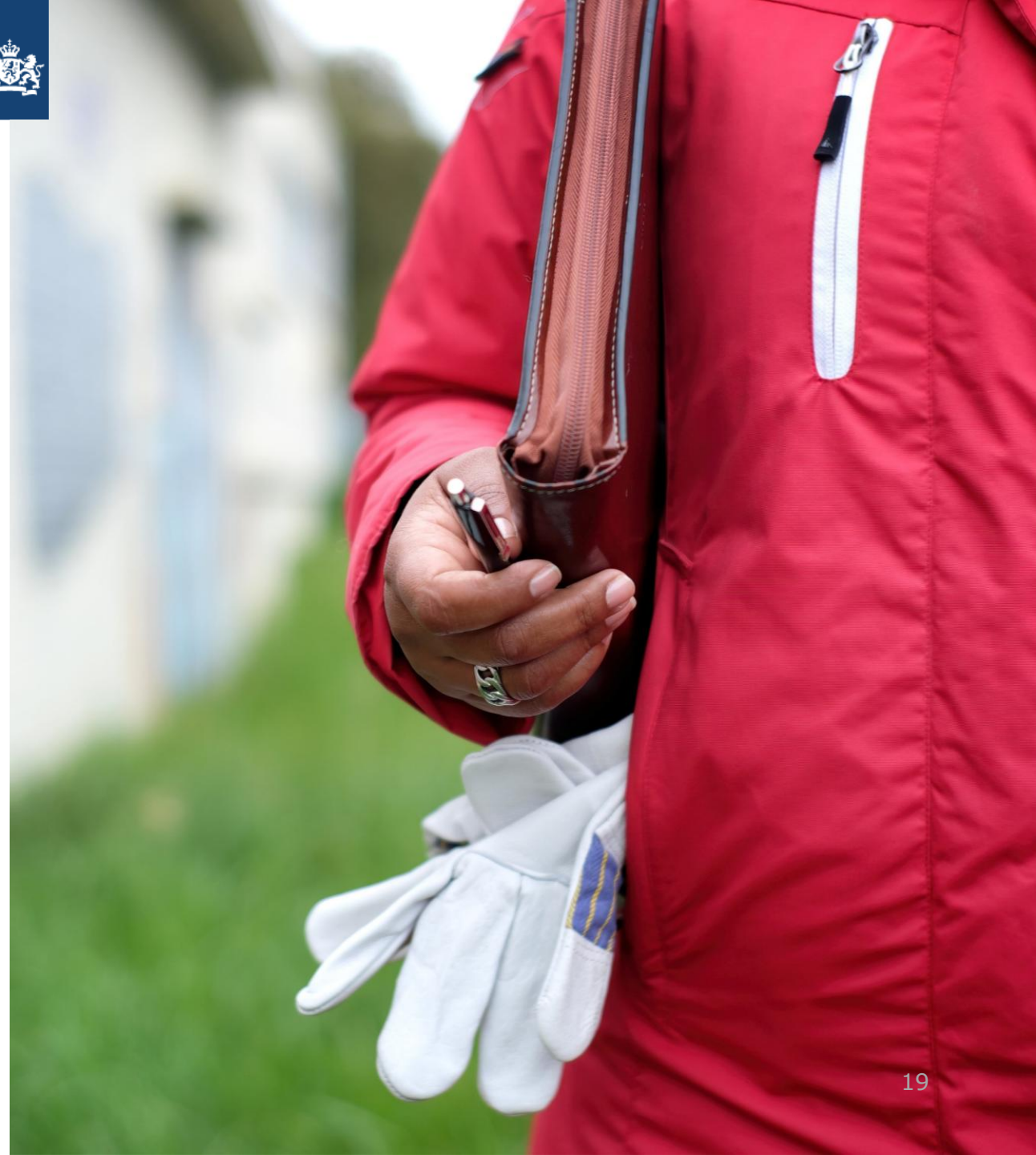
Eerste resultaten

- > Handhaving bij vervolgininspecties ongeveer 10%
- > Meer ruimte voor preventief werk, actieve inspecties
- > Veel waardering bij werkgevers
- > Werkplezier inspecteurs, overtuigen en structurele veranderingen bij werkgever.

Positie slachtoffer

- Letselschade-advocaten
- Zorgplicht bedrijven
- Verstrekking werkgeversrapportage/
verbeterplan

Inhoud werkgeversrapportage

STAP 1 Informatie verzamelen

- > Doel: verzamelen alle feiten en omstandigheden ongeval
 - Onderzoek plaats ongeval
 - Foto's situatie
 - Interviews betrokkenen
 - Relevante documenten / procedures / werkwijzen
 - Inventarisatie risico's
 - Voorlichting en onderricht
 - Toezicht
 - Bijzonderheden

Inhoud werkgeversrapportage

STAP 2 Informatie analyseren

- > Doel: achterhalen directe- en basisoorzaken
 - Analysemethode, bijvoorbeeld
 - Tijdlijn
 - 5x Waarom-methode
 - Tripod
 - Voldoende diepgang
 - Gevonden oorzaken moeten volgen uit de analyse
- > Vaststellen directe- en basisoorzaken

Inhoud werkgeversrapportage

STAP 3 Passende maatregelen

- > Doel: Oorzaken ongeval verbeteren of wegnemen
 - Voor elke oorzaak een maatregel
 - Verder kijken dan alleen het ongeval
 - Inventariseren risico's
 - Aanpassen arbeidsplaats/ arbeidsmiddelen/ procedures / werkwijzen
 - Voorlichting en instructie
 - Toezicht
 - Betrekken management / medewerkers / deskundigen
 - Arbeidshygiënische strategie

Inhoud werkgeversrapportage

STAP 4

Verbeterplan

> Doel: Concrete acties

- SMART
- PDCA
- Breder dan alleen het ongeval: verbetering arbeidsomstandigheden in de breedste zin

Beoordeling werkgeversrapportage

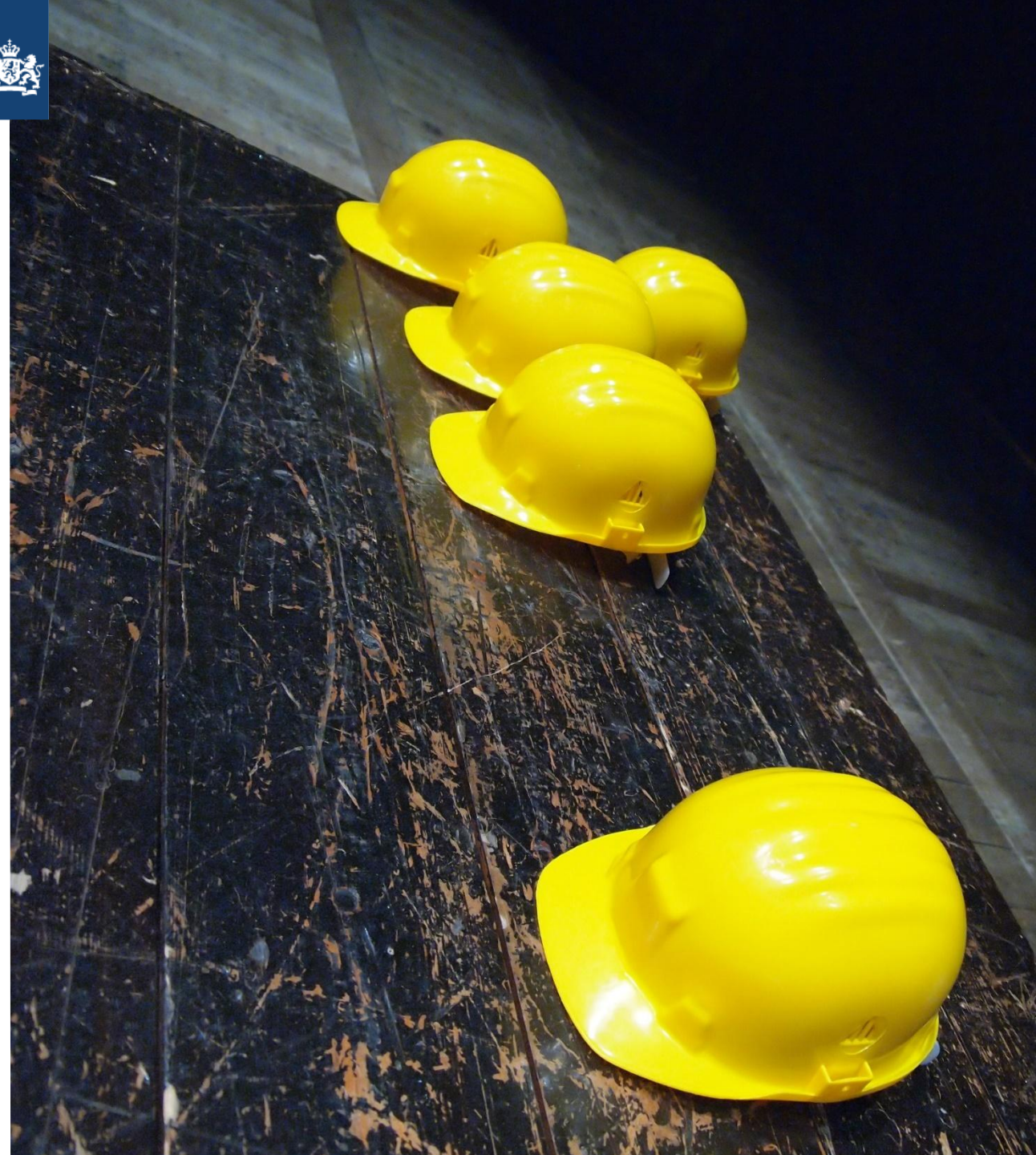
- > Volledigheid
- > Logische beschrijving toedracht en feiten
- > Beschrijving zaken voorafgaand aan het ongeval
 - Geïnterviewde risico's
 - Werkwijze
 - Voorlichting en onderricht
 - Toezicht
 - Randvoorwaarden
- > Directe- en basisoorzaken
- > Analyse basisoorzaken
- > Genomen maatregelen direct na het ongeval

Beoordeling werkgeversrapportage

- > **Kwaliteit verbeterplan**
 - **S**pecifiek
 - **M**eetbaar
 - **A**ccceptabel
 - **R**ealistisch
 - **T**ijdgebonden
- > Volgen de maatregelen logisch uit de werkgeversrapportage?

Ongevallenregister

Bedrijfsnaam

Ingevuld door

Dit formulier is bedoeld als hulpmiddel voor werkgevers. Volgens de Arbeidsomstandighedenwet is de werkgever verplicht om een registratie bij te houden van alle gemelde arbeidsongevallen & arbeidsongevallen die hebben gezorgd voor meer dan 3 dagen verzuim. Door dit formulier in te vullen en te bewaren voldoet u aan deze plicht. Deze plicht geldt niet alleen voor eigen werknemers maar ook voor personen die onder uw gezag werken, zoals uitzendkrachten, zzp'ers en/of stagiairs.

Is sprake van verzuim?

- Ja Nee Bij ja: doorloop onderstaande vragen.
Bij nee: u hoeft dit ongeval niet te registreren, maar dit mag wel voor eigen administratie.

Is sprake van een ziekenhuisopname?

- Ja Nee Bij ja: maak **direct** melding van het ongeval via het [online meldformulier](#) of bel 0800-5151.

Is sprake van blijvend letsel?

- Ja Nee Bij ja: maak **direct** melding van het ongeval via het [online meldformulier](#) of bel 0800-5151.

Is sprake van overlijden?

- Ja Nee Bij ja: maak **direct** melding van het ongeval via het [online meldformulier](#) of bel 0800-5151.

U dient een arbeidsongeval **met verzuim** altijd **direct** te melden wanneer sprake is van: een ziekenhuisopname, blijvend letsel of overlijden. Wanneer later pas blijkt dat dit het geval is dan moet u het ongeval alsnog direct melden en dit formulier bijwerken.

Ongevallen registratie bijhouden

Volgens de Arbeidsomstandighedenwet is de werkgever verplicht om een registratie bij te houden van:

- > alle gemelde arbeidsongevallen;
- > ongevallen die hebben gezorgd voor meer dan 3 dagen verzuim.

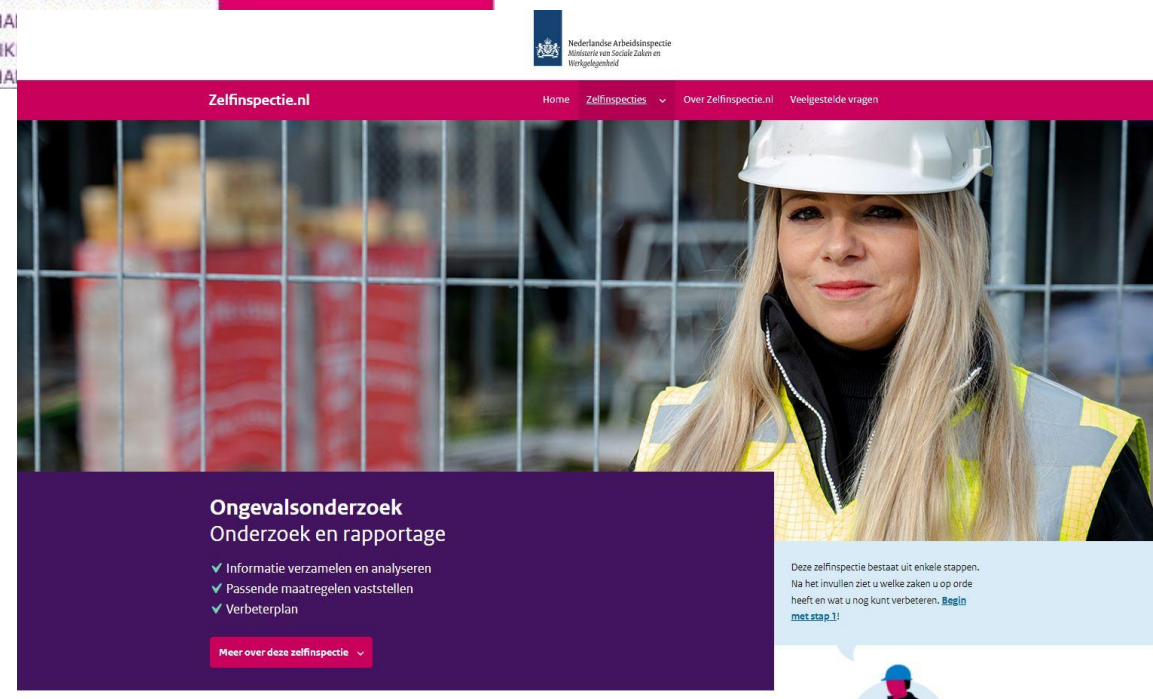
De werkgever registreert tenminste de datum en aard van het ongeval. Werknemers mogen deze informatie inzien.

Op onze website staat een voorbeeld van een [ongevallenregister](#). U kunt dit formulier downloaden en zelf invullen. Door dit formulier in te vullen en te bewaren voldoet u aan de verplichting om een ongevallenregistratie bij te houden.

Deze plicht geldt ook voor personen die onder uw gezag werken, zoals uitzendkrachten, zzp'ers en/of stagiairs.

Meer informatie en hulpmiddelen

- > www.nlarbeidsinspectie.nl
- > www.nlarbeidsinspectie.nl/documenten-ongevalsonderzoek
- > www.zelfinspectie.nl/ongevalsonderzoek
- > Arbocatalogus
- > Brancheorganisatie
- > Arbodienstverlening
- > www.lerenvoorveiligheid.nl (o.a. informatie over ongevallen in sectoren en oorzaken van ongevallen)

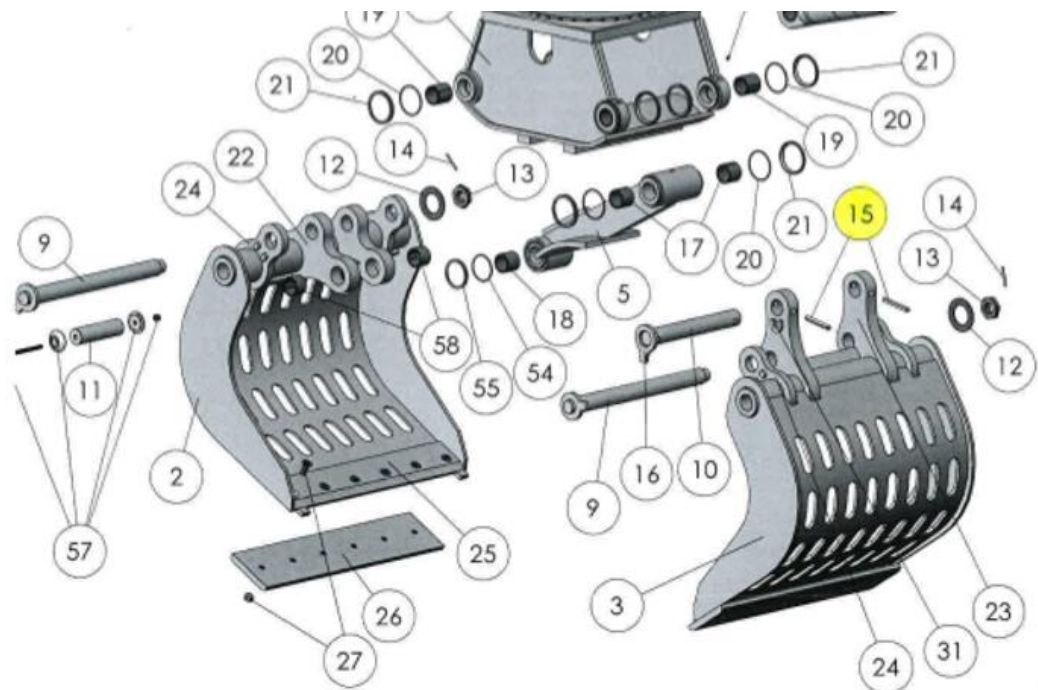

Praktijkvoorbeeld effect nieuwe werkwijze

- › Feiten ongevalssituatie:
 - Werknemer slaat een spanstift in een metalen frame
 - Gebruikte hulpmiddel is een hamer
 - Hoe groter de spanstift, hoe groter de hamer
 - Tijdens het inslaan spat er een stukje metaal van de spanstift
 - Stukje metaal schiet in het oog van de werknemer
 - Werknemer draagt geen veiligheidsbril

Praktijkvoorbeeld effect nieuwe werkwijze

- › Geformuleerde maatregelen in werkgeversrapportage:
 - Aannemen veiligheidsfunctionaris
 - In plaats van spanstiften inslaan heeft een ontwikkeling plaatsgevonden van een spanstift met moer, waardoor inslaan niet meer nodig is
 - Aanpassen proces laswerkzaamheden: Lasrobot voor betreffende onderdelen waardoor de gaten waar de spanstiften in moeten, nauwkeuriger tegenover elkaar worden gezet. Zo kunnen de spanstiften zonder moeite geplaatst worden en d.m.v. een moer worden vastgezet
 - Bijvangst: Gebruik hamer wordt geëlimineerd wat bijdraagt om fysieke belasting tegen te gaan

Eerste resultaten: werkgever aan het woord

<https://www.nlarbeidsinspectie.nl/publicaties/videos/2023/09/26/het-ongeval-in-de-molen>

Laatste opmerkingen:

Jane Tijssen
Programmamanager Trends & Ontwikkelingen bij
de Nederlandse Arbeidsinspectie

